

Een voortdurende binnenlandse recessie

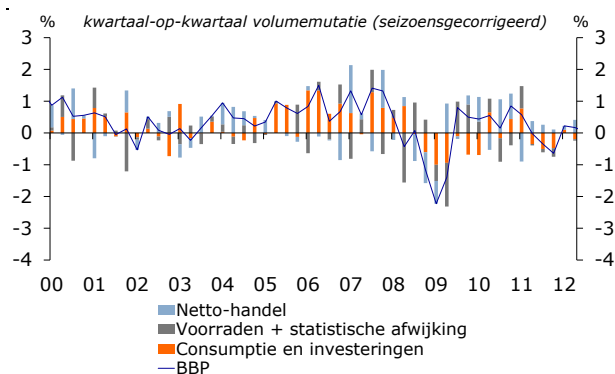
De Nederlandse economie is in het tweede kwartaal van 2012 opnieuw gegroeid. Toch geeft dit geen reden tot juichen. De groei is volledig afkomstig van de internationale handel, terwijl de binnenlandse bestedingen blijvend onder druk staan. Naar verwachting zet het herstel niet door.

In het eerste kwartaal van 2012 werd onverwacht een economische groei van 0,2% genoteerd ten opzichte van een kwartaal eerder. Ook in het tweede kwartaal nam het volume van de Nederlandse economie met 0,2% (k-o-k) toe (figuur 1). Toch is dit geen reden om de vlag uit te steken. Het is wat ons betreft nog te vroeg om te concluderen dat Nederland de economische malaise definitief achter zich heeft gelaten. Er zijn op korte termijn weinig bronnen voor economische groei.

In het tweede kwartaal moest de Nederlandse economie het wederom vooral van het buitenland hebben. De groeibijdrage van de internationale netto-handel bedroeg 0,4%. Het toekomstbeeld ziet er wat de internationale omgeving betreft echter minder rooskleurig uit. In de voor Nederland belangrijke economieën, zoals Duitsland, neemt het groeitempo af. Hoewel de impact van de afzwakking van de wereldeconomie op de Nederlandse economie tot nu toe beperkt is gebleven, zal dit naar verwachting niet zo blijven (figuur 2). De omvang van de buitenlandse orders daalt al een groot aantal maanden op rij en dit zal zich uiteindelijk vertalen in een lagere afzet.

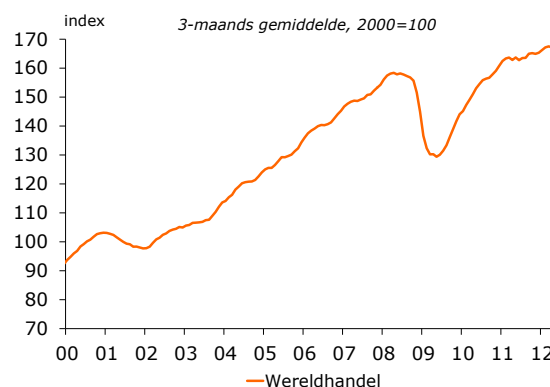
De binnenlandse vraag stelde in het tweede kwartaal opnieuw teleur. De groeibijdrage van de particuliere consumptie was negatief (-0,1%) en de groeibijdrage van de particuliere investeringen (exclusief woningbouw) was nihil. Het is onwaarschijnlijk dat de binnenlandse vraag op korte termijn gaat aantrekken. Consumenten blijven bijvoorbeeld last houden van de lastenverzwaringen (de BTW-verhoging, een stijging van de zorgkosten en de veranderende regelgeving op het gebied van kinderopvang) en de zwakke huizenmarkt. Daarbij zorgen de aankomende verkiezingen mogelijk voor onzekerheid. Consumenten zijn dan ook zeer negatief gestemd. Ondernemers verwachten dat de bedrijvigheid in de komende maanden gaat verslechteren. In combinatie met een dalende vacaturegraad en werkgelegenheid, biedt dit ook weinig hoop op een voortdurend economisch herstel. Ook de groeibijdrage van de overheid was met -0,1% negatief. Gezien de bezuinigingsopgave waar de overheid nog steeds voor staat, zal hier op korte termijn naar verwachting geen verandering in optreden.

Figuur 1: Binnenlandse recessie duurt voort

Bron: CBS, Rabobank

Figuur 2: Wereldhandel vlakkt af

Bron: CBS

Een voortdurende binnenlandse recessie

Rabobank

Hoewel de omvang van de Nederlandse economie in het tweede kwartaal is toegenomen, zijn de krachten achter de economische groei verre van solide. Wij verwachten dan ook dat de economische groei de komende kwartalen niet doorzet. Aan het onderliggende beeld is, ondanks de positieve cijfers, weinig veranderd. De binnenlandse recessie blijft ons inziens voorlopig voortduren.

Een voortdurende binnenlandse recessie

Rabobank

Rabobank Kennis en Economisch Onderzoek

	Tel.	E-mail:
<u>Chef econoom</u>		
Wim Boonstra	66617	W.W.Boonstra@rn.rabobank.nl
<u>Internationaal Economisch Onderzoek</u>		
Allard Bruinshoofd*	63272	W.A.Bruinshoofd@rn.rabobank.nl
<u>Macro</u>		
Shahin Kamalodin	31106	S.A.Kamalodin@rn.rabobank.nl
Tim Legierse	62677	T.Legierse@rn.rabobank.nl
Michiel Verduijn	30522	M.P.Verduijn@rn.rabobank.nl
<u>Landenrisico</u>		
Erwin Blaauw	62648	E.R.Blaauw@rn.rabobank.nl
Fabian Briegel	64053	F.Briegel@rn.rabobank.nl
Jeroen van IJzerloo*	62406	J.IJzerloo@rn.rabobank.nl
Herwin Loman	31105	H.Loman@rn.rabobank.nl
Reintje Maasdam	31403	R.Maasdam@rn.rabobank.nl
Ashwin Matabadal	61601	A.R.K.Matabadal@rn.rabobank.nl
Reinier Meijer	31568	R.Meijer@rn.rabobank.nl
Anouk Ruhaak	64860	A.N.Ruhaak@rn.rabobank.nl
<u>Nationaal Economisch Onderzoek</u>		
Hans Stegeman*	31407	H.W.Stegeman@rn.rabobank.nl
<u>Macro</u>		
Ruth van de Belt	60143	R.Belt@rn.rabobank.nl
Maarten van der Molen	64214	M.T.Molen@rn.rabobank.nl
Danijela Piljic	31104	D.Piljic@rn.rabobank.nl
Anke Struijs	31408	A.C.A.Struijs@rn.rabobank.nl
Theo Smid	67599	T.H.Smid@rn.rabobank.nl
Paul de Vries	30172	Vries.P@rn.rabobank.nl
<u>Regionaal</u>		
Rogier Aalders	31393	R.Aalders@rn.rabobank.nl
Cynthia Briesen	31411	C.C.Briesen@rn.rabobank.nl
Frits Oevering	64439	F.J.Oevering@rn.rabobank.nl
Anouk Smeltink-Mensen	66404	A.H.H.M.Smeltink@rn.rabobank.nl
Willem van der Velden*	62478	W.Velden@rn.rabobank.nl
<u>Financiële Sector Onderzoek</u>		
Yvette Jorissen	64931	Y.M.Jorissen@rn.rabobank.nl
Dick Scherjon	31405	D.P.Scherjon@rn.rabobank.nl
August Sjauw-Koen-Fa	31406	A.R.Sjauw@rn.rabobank.nl
Nicole Smolders	79108	N.M.P.Smolders@rn.rabobank.nl
Leontine Treur	67084	L.Treur@rn.rabobank.nl
Bouke de Vries*	61195	Y.B.Vries@rn.rabobank.nl

+31 30 21

*Hoofd